

Název školy: ZŠ a MŠ T. G. Masaryka Fulnek  
Autor: Mgr. Blanka Vránová  
Název: VY\_12\_INOVACE\_ČJ.9.1-29  
Téma: Osudy dobrého vojáka Švejka  
Číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0903



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Anotace: obecné seznámení s románem, podrobný obsah 1. dílu + dramatizace

Autor: Mgr. Blanka Vránová

Jazyk: čeština

Klíčová slova: Švejk, polní kurát, simulant

Druh učebního materiálu: prezentace

Druh interaktivity: výklad, zápis, dramatizace

Cílová skupina: žák

Stupeň a typ vzdělávání: základní vzdělávání – druhý stupeň

Typická věková skupina: 12 – 15 let

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace – čtenářská gramotnost

## ***Dílo Jaroslava Haška:***

- zpočátku publikoval v časopisech povídky, črty, humoresky
- používal mnoho pseudonymů
- základem próz Jaroslava Haška byly jeho skutečné zážitky**
- není však vždy jasné, co je pravda a co básnická nadsázka
- Hašek nenáviděl přetvářku, sentimentalitu, usedlost, odmítal mravní a literární konvence

# **Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války**

-nejvýznamnější dílo Jaroslava Haška

**-čtyřdílný humoristický román**

-přeložený do 54 jazyků

-několikrát zfilmovaný i zdramatizovaný

**-ilustrace Josefa Lada**

**\*J. Lada postavu J. Švejka vytvořil podle návodu Jaroslava Haška = dýmka, dobromyslný obličej, klidný výraz, z něhož je patrné, že má "za ušima", ale dle potřeby dovede dělat hloupého**

**-hlavním rysem Švejka je ironie**

## “Švejk” není snadné žánrově zařadit:

-je to **humoristický román a zároveň satira** líčící s pomocí všemožných karikatur, podivných figurek a neobvyklých situací žalostné poměry panující v rozkládajícím se Rakousku-Uhersku

-Hašek ale **využívá i žánr grotesky a frašky**

-píše přehledně a jazykem obyčejného člověka

-**kompozice** románu **připomíná pikareskní román**

=hlavním hrdinou je tzv. *píkaro* (**šibal**), který zosobňuje ideál lidové podnikavosti a chytrosti, **snaží se za každou cenu přežít**

## Některé filmové adaptace:

- *Dobrý voják Švejk (1926)*, černobílý **němý** film, režie Karel Lamač, v hlavní roli Karel Noll
- *Dobrý voják Švejk (1954)*, barevný **loutkový** film, režie Jiří Trnka, vypráví Jan Werich
- *Dobrý voják Švejk (1956)*, barevný **hraný** film, režie Karel Steklý, v hlavní roli **Rudolf Hrušínský**
- *Poslušně hlásím (1957)*, barevný **hraný** film, režie Karel Steklý, v hlavní roli **Rudolf Hrušínský**
- *Osudy dobrého vojáka Švejka, (1986)*, **loutkový** film, režie Stanislav Látal, postavu Švejka mluví Petr Haničinec

## 1. díl - V zázemí

- posluhovačka paní Müllerová oznamuje Švejkovi: „*Tak nám zabili Ferdinanda!*“
- v hostinci U Kalicha se Švejk setkává s tajným policistou Bretschneidrem
- do vězení pro velezradu se dostává hostinský Palivec / „*mouchy sraly na (obraz) císaře pána*“/ i Švejk / „*válka bude*“/
- z policejního ředitelství je Švejk odveden do blázince / „*notorický blb a idiot s vrozeným kretenismem*“/
- Švejk je povolán na vojnu, trpí silným revmatismem, veze ho k odvodu paní Müllerová na vozíku / „*Na Bělehrad!*“/
- je odveden a léčen v nemocnici pro simulanty – doktor Grünstein / „*Nešetři mne,*“ vybízel Švejk toho pochopa, který mu dával klystýr, „*pamatuj na svou přísahu. I kdyby zde ležel tvůj otec nebo vlastní bratr, dej jim klystýr, aniž bys mrkl okem. Mysli si, že na takových klystýrech stojí Rakousko, a vítězství je naše.*“ /
- slouží u věčně opilého polního kuráta Katze , ten Švejka prohraje v kartách
- Švejk se stává vojenským sluhou (pucflekem) u nadporučíka Lukáše
- Švejk chce splnit Lukášovi přání a stájového pinče pro něho ukradne
- pes patřil plukovníkovi Krausovi von Zillergut a nadporučík Lukáš je poslán i se Švejkem na frontu

Učebnice s. 115 – 116

-žáci jsou rozděleni do skupin

-dramatizace textu:

1. Posluhovačka x Švejk

2. Soudní lékaři x Švejk

Jaroslav Hašek. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.spisovatele.cz/jaroslav-hasek>

Osudy dobrého vojáka Švejka. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: [http://cs.wikipedia.org/wiki/Osudy\\_dobr%C3%A9ho\\_voj%C3%A1ka\\_%C5%A0vejka\\_za\\_sv%C4%9Btov%C3%A9\\_v%C3%A1lky](http://cs.wikipedia.org/wiki/Osudy_dobr%C3%A9ho_voj%C3%A1ka_%C5%A0vejka_za_sv%C4%9Btov%C3%A9_v%C3%A1lky)

L. Lederbuchová, M. Stehlíková: Čítanka 9 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia, Fraus 2006, s. 115-116